

DE NOORD-BRABANDER,

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIS

Van de Stad. f 12.

Franso per post. » 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?

ADVERTENTIE:

15 cents de regel.

behalve 35 cents regel.

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ZWITSERLAND.

Freiburg 12 Maart. De bisschop van Basel zal morgen alhier aankomen om mgr. Marilly tot bisschop te wijden. Een detachement jagers te paard zal zich naar Singibe (grensplaats van het canton) begeven, om Z. Em. tot escorte te dienen. De nuntius zal in het bisschoppelijk verblijf zijnen intrek nemen en namens het gouvernement gecompliceerd worden door den avoyer Weck, vice-president van den Staatsraad, de heer Fasel en Vaillant, raadslieden.

Tevens verwacht men tot deze plegtigheid de bisschoppen van Bazel, Bethlehem en Ancey. Alles doet verwachten dat de plegtigheid der wijding met de meeste pracht zal plaats hebben en een groot aantal vreemdelingen naar Freiburg lokken zal.

LAUSANNE. De godsdienstige vervolging verslapt nog niet. Wij hebben reeds gesproken van de onlusten welke in het dorp Aran hebben plaats gehad. De dagelijkse tijdingen bevestigen hetgeen wij reeds gezegd hebben. Het evangelie wordt verscheurd, zegt een zwitsersch dagblad, rustige burgers mishandeld, vrouwen geslagen en een naar afstands gesleept, bloedgesteld van beledigingen en bedreigingen; ziedaar wat gebeurd is! Denzelfden dag werd te Cully een ander tooneel voorbereid. Hier werden ladders voor de pastorie geplaatst, om de predikant afwezig.

Polen. Wij zijn op hebden de gewichtige tijdingen uit Polen. Indien men het dagblad van Breslau gelooven mag, zou de censuur in Polen door het oostenrijcksch gouvernement van zijne bediening onttren en op nou-actieve gebracht zijn. Men kent de regte omstandigheden van dezen maatregel nog niet.

De alde niet geheel hersteld in Gallicie. De boeren is nog altijd zorgwekkend. Het schijnt dat zij allerlei aanmattingen doen en groote belooningen verwachten voor de diensten, welke zij in den laatsten opstand bewezen hebben.

Een dagblad van Frankfort verzekert dat men den 15 te Coblentz buitengewone maatregelen genomen heeft, welke, naar men zegt, voortvraakt werden door de aankomst van eenige poolische vluchtelingen, die zich naar Belgie begeven. De Köln. Zeit. zegt hiervan niets, waarschijnlijk door de pruisische censuur daarin verhinderd.

En Leipzig schrijft men: De verjaardag van Luthers dood is bij ons bij anticipatie gevierd op den 15 februari door allerheiligste redevoeringen, van alle kanten uitgegaan, tegen de afschuwelijke leden der rampspoede Kerk en ter eere van den heiligen Christus, die opstaande verschenen is. Het was het gedwongen ontwerp van al de predikers van het geestes christendom en het zuiver evangelie. Het publiek was echter slechts middelmatig aangedaan. Den 22 februari, het octaaf der plegtigheid, had een nieuwe uitbarsting der protestantsche woede plaats. Ditmaal heeft een roomsch priester, Rauch, zijn aandeel gebragt aan de verkeerlijng van den monnik van Witten-

berg en een onzer dagbladen het voorzetsel zijner welvrekendheid verrukt. Men is echter die met zijne geheimste gewaarwordingen bekend zijn; verzekeren dat zijn hart reeds voor het berouw gepend is en dat de vrees van in een klooster opgesloten te zullen worden, hem alleen teggehoudt, zich voor zijnen opperheer, den aartsbisschop van Praag te vertoonen, om boete voor zijn afval te doen.

Der ander afvallig priester, Jaurensen genoemd, uit Glibef affkomstig; die na voor onze sectarissen het kersteest gepredikt te hebben, later het beheer van Chemnitz op zich genomen had, is verdwenen, zonder dat het mogelijk is geweest te ontdekken, waarheen hij zijne schreden had gegaan. De saksische sectarissen zijn daarover te niet gesteld, omdat men alle reden heeft te gelooven dat hij, door berouw verleid, zich naar Breslau heeft begeven en zich aan de voeten van zijnen bisschop heeft geworpen. De heer Rudolph, ander afvallig priester, wiens dekking wij reeds gemeld hebben, was van voornemen een geschrift uitgegeven, behelzende de belangrijkste ontdekkingen over de ware en eerste ontwerpers der zingensmode, zingensmode hervorming. De pruisische censuur heeft echter dat geschrift zoedaag verninkt, dat de schrijver besloten heeft, hetzelfde in Saksen te doen uitgeven, om zoo als hij zegt, den uitdaging zijner ondervinding aan het christelijk publiek mede te deelen.

Czersky, door eenen vriend uitgenoodigd om in het dorp Behle eene gemeente te komen stichten had met eenen ligt te bevroeden liver aan dit verzoek voldaan. Men had de protestantsche school uitgekozen en in gereedheid gekragt om er de eerste oefening zijner eeredienst te houden, en reeds was een aantal nieuwsgierigen opgekomen om getuigen te zijn van deze heilgeschennige vertooning, toen onverwachts de heer Polin, direc eur van de kreitz verscheen, nieuwsgierigen en godvruchtigen uit de zaal joeg en aan Czersky bevel gaf, onmiddellijk het dorp te verlaten. Bij het opspreken van het procees-verbaal dezer gestrengte handelwijze, vermeldde de magistraat dat geen enkele catholijk deel maakte dezer onwettige vergadering.

Men zal zich herinneren dat de heer Welcker, lid der Tweede Kamer van Baden, met eene warmte, welke aan verfoering herpente, het voorsel van den heer Zittel ondersteund had betrekkelijk de toelating van het rationalisme tot de geloofsbelijdenissen, welke door den staat wettiglijk erkend en beschermd worden. Wij verneemen dat de heilige redenaar, die het burgerrecht van Heidelberg ontvangen had en in hetzelfde kreitz kiezer van de eerste klasse geworden was, voor het crimineel geregeld geraden is uithoofde der revolutionaire redevoeringen, welke hij in de kreitzvergaderingen van den eersten rang gehouden had. De deutsche regeringen worden meer en meer in de overtuiging bevestigd, dat het rationalisme gelijk staat met het staatkundig en maatschappelijk rationalisme.

lat door schreef verrukt men dat het genootschap van den H. Carolus Burromers, nog een jaar geleden opgericht tot uitgave van catholijke werken, reeds meer dan tien duizend inteekeuren tellt. Het heeft zijne werkzaamheden begonnen met de uitgave van een tijdschrift, overeenkomstig den geest van deszelfs instelling en dat gratis aan al de inteekeuren zal rondgezonden worden. Het leven van den H. Carolus, door den vermaarden priester Dieringer geschreven, ligt ter pers en zal in grooten getale verspreid worden.

Te Dusseldorp is het eerste nummer verschenen van een tijdschrift, getiteld: geillustreerd catholijk tijdschrift. De catholijke drukpers in Duitschland begint alzoo werkzaam te zijn, en weet de hinderpielen der pruisische censuur te verijdelen. Men kan er op rekenen dat zij aan de protestantsche drukpers moedig het hoofd zal bieden.

ENGLAND

LONDEN 18 Maart. Lord Clarendon heeft in de zitting van het Hoogerhuis van den 16 de nederlegging gevraagd der diplomatieke correspondentie, welke plaats heeft gehad tuaschen den staat van Staat voor de buitenlandse zaken en den heer Pakenham, minister van Engeland, bij de Vereenigde Staten, betrekkelijk Oregon; maar lord Aberdeen heeft geweigerd aan die uitnoodiging te voldoen.

In eene talrijke vergadering welke in de afgelopen week alhier plaats gehad, heeft men het plan vastgesteld ter oprigting van een genootschap, met het doel om werkhuizen te stichten, waarin in vrijheid gestelde veroordeelden zullen opgenomen worden en hun de middelen aan de hand gedaan, om op eene eerlijke wijze door arbeid middelen van bestaan te vinden. Eene inschrijving is onmiddellijk geopend en aanzienlijke giften zijn ontvangen. Eene door de vergadering benoemde commissie, is belast geweest de inschrijvingen op te halen en een verzoekschrift op te stellen aan de twee Kamers van het Parlement, om hare aandacht in te roepen op deze menachlievende instelling, aan welker hoofd zich de bisschop van Londen geschaart heeft.

Te Montreal (Canada) zal eerlang een collegie van Jesuiten opgericht worden, met behulp van vrijwillige bijdragen. Een enkel persoon heeft voor 1600 p. st. (/ 19,000) ingeschreven.

FRANKRIJK.

PARIJS 20 maart. De Kamer der Peers heeft eenen aanvang gemaakt met de besprekingen over het wetsontwerp der geneeskunde. De graaf de Montalenbert heeft van de vrijheid gebruik gemaakt om de aandacht op Polen te vestigen.

Zoo als in we commissie het gezegd heeft, sprak de edele pair, moet hier een forum van vertrouwen plaats hebben, ik kan dat voorstellen aan het ministerie geven, voor zoo veel aan de buitenlandse besprekingen, en zoudt de wereld rond te reizen, zal ik mij niet met Polen bezig houden. Het is ter gelegenheid

der jongste gebeurtenissen in Polen, dat ik eenige oogenblikken de aandacht der kamer kom inroepen. Ik behoeft u niet te zeggen, dat ik niet omwentelingsgezind ben en niet tot degenen behoor, die hunne deelneming schenken aan de vrees van een naburig land. Ik heb een eene slechte revolutie de zulke, welke aan anderen hare krachten, hare hartstogten en hare overweldigingen met geweld doet deelen.

Wat ik hier kom verdedigen, hetgeen waarover ik u thans wil spreken, is niet eene revolutie; maar een regt, eene wettelijkheid, de heiligste der wettelijkheden, die van een volk; het opperst regt namelijk der poolsche natie tot bestaan en om geregeerd te worden naar de eenvoudige wetten der regtvaardigheid, der zedeleer en der godsdienst. Polen behoeft niet opgehitst te worden; wat het phitst is de vernederende beleediging aan hetzelfde aangedaan en welke reeds 80 jaren duurt.

Al de partijen zonder onderscheid hebben zich sedert de laatste gebeurtenissen ten voordeele der poolsche zaak verklaard. Eenige jaren geleden, toen Polen in beweging geraakte, waren deszelfs belangen, deszelfs zaak, als het ware het eigendom eener enkele partij geworden, welke men toenmaals de partij der beweging noemde. Heden is het geheel anders gelegen. Polen heeft geen enkelen vriend verloren, maar een aantal anderen verworven in de drukpers en de staatkundige mannen, die tot de behoudende partij behooren; het heeft er ook gevonden onder de partij der zogenaamde legitimisten, welke aan hetzelfde dagelijks meer en meer bewijzen van deelneming geeft, die, omdat zij laat komen, niet minder dierbaar zijn.

Wat betreft het onlangs in Polen gebeurde, ik kom hetzelfde niet beoordeelen; ik geloof dat het eene mislukte poging is geweest. Ik zou dezelve bijna laken en er gebrek aan voorzigt en onbehoudigheid in aanwijzen; doch ik zwijg tegen over den rampspoed en wil liever geen oordeel vellen.

De bodenaar onderzoekt daarna den toestand van Polen sedert deszelfs verbod; hij maakt een vergelijk tusschen het lot der boeren in het hertogdom Posen en hun lot in Gallicie, en besluit daaruit, dat het verschil geheel ten voordeele der eersten loopt. Hij eindigt met zich te beklagen over den afkeer en de onverschilligheid van het fransch gouvernement tegenover de zoo zeer gehoonde poolsche nationaliteit. Wat men doen moge, zegt hij, Polen is onvergankelijk; wat men tegen Polen nitrigte, het zal niet bezwijken; wat het gisteren gedaan heeft zal het weder doen. Het doet wel niet te wanhopen, want Griekenland en België hebben ingelijks ten laatste gezegevierd.

Bij het vertrek der post maakte de heer Guizot zich gereed den graaf te beantwoorden.

Het fransch ministerie had aangekondigd dat het aan de Kamer der Gedeputeerden zou voorstellen, om niet overtegaan tot de behandeling der artikelen van het ontwerp van den heer de Remusat over de onbevoegdverklaringen om het lidmaatschap der Kamer te bekleeden. Na de algemeene beraadslagingen is dan ook de vraag aan de Kamer gedaan in den zin van den minister Duchâtel, en de Kamer heeft met eene meerderheid van 48 stemmen dit middel van verwerping van het voorstel aangenomen.

Op Parijs heeft men aan de *Augsh. Zeit* geschreven, dat de graaf d'Appony, ambassadeur van Oostenrijk, aan den heer Guizot zijn leedwezen heeft te kennen gegeven, dat het fransch gouvernement het *zanderling* gedrag van den prins Adam Czartoryski verdraagt, en zelfs gedogt dat hetzelfde door het half officieel blad wordt goedgekeurd. Dit blad is het *Journal des Debats*, dat melding heeft gemaakt van den stap onlangs door een groot aantal poolsche emigranten bij den prins gedaan.

Indien men de *Augsh. Zeit* gelooft mag, zou de heer Guizot hoofdzakelijk het volgende antwoord hebben. » Frankrijk heeft aan den prins en zijne landgenooten de gastvrijheid verleend, en het zal hun dezelve niet weigeren zoolang zij niet trachten de rust te verstooten. Wat betreft de bestellingen der Polen onder elkander en tot den prins, daaromtrent zijn hunne reges voorgeschreven. Indien de prins beschouwd wordt als aafstaanden koning van Polen, of welligt reeds aldus behandeld wordt door een genootschap dat sedert lang bestaat, (het genootschap *le Trois-Mai*), zoo is dit eene zuiver poolsche kwestie, waarmede het fransch gouvernement zich volstrekt niet inlaat, evenmin als het de spaansche carlisten belet, den graaf de Montemoulin als hunnen koning te beschouwen. Het fransch gouvernement zou niet eerder besluiten om tegen den prins Czartoryski en zijne landgenooten met gestrengheid te handelen, dan ingeval zij de in- of uitwendige rust van Frankrijk zouden bedreigen; dan zou het zulke maatregelen nemen als de omstandigheden zouden vorderen. Nooit kan overigens het gouvernement instaan voor hetgeen het *Journal des Debats* zegt; dit blad is noch officieel noch half-officieel. De *Moniteur* en de *Messenger* zijn de eenige officieele organen van het gouvernement.»

In hetzelfde onderhoud is ook gesproken over den aanstaanden toestand van Krakau. Uit de daarbij gewisselde verklaringen spruit, naar men zegt, dat de onafhankelijkheid dier stad zal gehandhaafd worden; maar men voegt er bij, dat om den terugkeer van zoodanige gebeurtenissen te voorkomen, als onlangs hebben plaats gehad, men er bij voortdoring eene sterke bezetting zal houden bestaande uit pruisische, oostenrijksche en russische troepen.

Men verzekert, zegt de *National* van gisteren, dat ernstige onlusten te Toulouse zijn uitgebroken. Het gouvernement heeft daarvan bericht ontvangen door den telegraaf en onmiddellijk aan den generaal Rulhières, die te Parijs was, bevel gegeven derwaarts te vertrekken. Die generaal is inderdaad in den loop van den dag vertrokken. Het officieel avondblad spreekt daarover geen woord, en toch schijnt de zaak vrij ernstig te zijn, naar de geruchten, welke in de Kamer rondliepen. Weldra zullen wij de waarheid weten.

De bisschoppen van Bayeux en van Perigueux zullen eerstdaags naar Rome vertrekken.

Mgr. de kardinaal La Tour d'Auvergne zal Rome eerst na Paschen verlaten, om naar zijn bisdom (Arras) terug te keeren.

NEDERLAND.

De keizer van Rusland zal binnen kort naar Italië terugkeeren om de keizerin op hare terugreis naar St. Petersburg te vergezellen. Gedurende de afwezigheid van den zwaar, zal de grootvorst Czarsvitsch met het interim der regering belast worden.

GRAVENHAGE 19. maart. H. K. H. mevrouw de prinses Albert van Pruisen is heden middag met den derden spoortrein uit Amsterdam teruggekeerd.

Heden middag heeft de ex-minister Schimmelpenninck van der Oije, een groot diner gegeven, waarop onderscheidene hooge staats-ambtenaren tegenwoordig waren.

Het ministerie van binnenlandsche zaken, in het bezit van goed aardappelen zaad gekomen zijnde, heeft dezer dagen het verkregen zaad gezonden aan de onderscheidene heeren gouverneurs der provincien, ten einde, door tusschenkomst der provinciale commissien van landbouw, aan geschikte landbouwers kosteloos te worden uitgedeeld.

De Minister van Financien maakt bekend, dat, volgens Zijner Majesteits magtiging, na voorafgaande overbrenging in het Depot bij de Nederlandsche Bank van de waarde in oude geldspecien niet de vereischte aanvulling, volgens art. 4 der wet van den 18 december 1845 (*Staatsblad* n. 90), de uitgifte is bepaald van nog twee miljoen negen honderd duizend gulden (f 2,900,000) in muntbiljetten, volgens die wet daargesteld en zulks in stukken van f 500, f 100, f 20, f 10 en f 5.

De Hooge Raad heeft gisteren verworpen eene voorziening in cassatie door een ingezeten der stad Breda, tegen een vonnis van de regtbank aldaar gemigt, en bij hetwolk de requirant, krachtens eene publicatie der stedelijke regering, houdende bepa-

lingen op het breeken van brand, en speciaal op het uitdooven van vuur in de woningen bij gelegenheid van het vervoeren of verwerken van kruid, in eene geldboete was veroordeeld.

Er gisteren heeft de justitie weder eenig onderzoek laten doen op het terrein van het afgebrande gebouw van den winkelier Neel. Dit moet de heer Guldsmant, directeur der gasverlichting-maatschappij amier, op nieuw beoordeeld zijn. Men wil verder weten, dat genoemde winkelier, sedert eenigen tijd, niet meer het volle gebruik zijner verstandelijke vermogens bezit.

Alle de afdelingen der Tweede Kamer hebben zich vrijdag 11. bezig gehouden met het verder onderzoek van het voorstel tot herziening van het reglement van orde.

De directeur der stapel- en constructie-magazijnen te Delft heeft opgeroepen de gegaeerde artilleristen (onderofficieren, korporals en kannoniers), die genegen mogten zijn om bij de stapel- en constructie-magazijnen, zoodra de fabricatie van slagkruid in dienst gesteld te worden onder het genot eener dagelijksche toelage boven hun gageement.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 21 Maart.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, heden middag ten 2 ure gehouden, is kennis gegeven van eenige ingekomene petitiën en boekwerken (van den heer Siebold), en wijders de discussie over het wets-ontwerp nopens de regeling van den accijns op de suiker, bepaald op maandag ochtend ten 11 ure. Eindelijk zijn er eenige rapporten op vroeger ingekomen verzoekschriften uitgebragt, waaronder eenige omtrent het ontwerp betrekkelijk den suiker accijns, die ter griffie worden nedergelegd en bij afschrift verzonden aan Z. Exc. den minister van finantien.

Daarna is de vergadering gescheiden, tot maandag ochtend ten 11 ure.

LATERE BERIGTEN.

Uit Bern schrijft men van den 16 maart. De Constituante heeft zich gisteren tot vergadering geconstitueerd. Zij is in de zaal van den grooten raad ontvangen geworden, door den aldus zittende avoyer de heer Tavel. De geestelijke avoyer heeft eene redevoering voor haar gehouden, welke hij besloot met den zegen des hemels over hare werkzaamheden en te roepen. Daarna is men tot de installatie van het voorloopig bureau overgegaan. Dit bureau zal deszelfs bediening nederleggen, zoodra het reglement voor de Constituante opgemaakt en bekrachtigd zal zijn. De heer Schneider, de oudste, lid van den staatsraad is bij de tweede stemming tot voorzitter gekozen; de heer Funk tot ondervoorzitter. De radicalen hebben dus al dadelijk gezegevierd; de heer Neuhaus heeft slechts acht, de heer Blausch drie stemmen verkregen. Men begrijpt ligt wat dit beslooft.

Van de grenzen van Gallicie wordt van den 11 maart geschreven dat na onderscheidene byeenkomsten tusschen de vertegenwoordigers der beschermende mogendheden besloten is dat Krakau alleen door oostenrijksche troepen zou bezet worden.

Te Krakau is een voorloopig gemeentelijk bestuur gevestigd, aan welks hoofd zich de oostenrijksche generaal Castiglione bevindt. Bij dit bestuur is gevoegd eene behoorende commissie, bestaande uit eenen directeur en twee assessoren. Eene andere commissie is benoemd, om een onderzoek te bewerkstelligen naar het levensgedrag der opstandelingen, die in handen der justitie gevallen zijn. Zij zal het eerst moeten nagaan tot welke natien zij behooren en hen daarna overleveren aan de drie beschermende mogendheden, die uitspraak zullen doen over den omvang hunner schuldpligtigheid en de straf, welke hun behoort opgelegd te worden.

Ofschoon in Posen alles rustig is, leggen de autoriteiten nu steeds veel wantrouwen jegens de ingezetenen van den dag. Dit bleek den 14 dezer. Op dien dag kwam er brand en oogenblikkelijk was het gansche garnizoen op de been; de markten en pleinen door de gewapende magt bezet, de kanonnen in de straten aangbragt alsof een nieuwe opstand moest uitbarsten. Deze verbaasende vertoonning heeft op de bevolking den onaangenaamsten indruk verwekt.

Indien men gelooft mag slaan aan eenen brief uit Frankfurt, zou de Duitsche Bond besloten hebben eenige buitengewone maatregelen te nemen, om te beletten dat de poolsche emigranten in Duitschland

door de grenzen van Frankrijk en België ten strengste bewaakt worden.

Volgens eene correspondentie uit Berlijn, aan de *Francf. Z.* zegt, zou de commissie, volgens eene constitutie voor Pruisen, gansch nog niet opgegeven zijn. Men zegt dat eene bijzondere commissie een gedeelte harer werkzaamheden voltooid en eene memorie daarover opgesteld heeft.

De vertalingen welke in het groothertogdom Baden hebben plaats gehad ten gevolge der ontbinding van de Tweede Kamer, schijnen geene groote veranderingen te weeg te zullen brengen in de samenstelling dier vergadering. Men meldt althans dat de groote meerderheid der gekozenen afgevaardigden tot de oppositie behoort.

De zitting van het Engelsch Lagerhuis van den 19 is bijna geheel besteed geworden aan een voorstel van de heer Morisson, betrekkelijk de voorwaarden, aan het verleenen van concessies aan spoorwegmaatschappijen te verbinden. De voorstellen betrekkelijk zijn voorafgaande waren om de tarieven zoo laag mogelijk te stellen en om de eeuwigdurende concessies door concessies op tijd te vervangen. Na langdurige beraadslagingen is het voorstel van den heer Morisson aangenomen.

Er is nog niets met zekerheid bekend omtrent een nieuw spaansch ministerie. Alleen schijnt men te weten dat de generaal Narvaez, bij de koningin ontboden is en zich belast heeft met de samenstelling van een nieuw kabinet. Men noemt er bij dat die generaal, de medeverking verlangende van den heer Gonzales Bravo, minister in Portugal en voormalig voorzitter van den raad, en van den hertog de Salomayor, ambassadeur te Londen, koeriers naar hen afgezonden heeft om elk hunner eene portefeuille te laten bieden. Men ziet echter een spoedig einde dezer onderhandelingen.

De *Democrat. Revue* deelt de volgende zitting mede, welke in geen enkel ander dagblad voorkomt:

De Kamer der Gedeputeerden heeft met eene groote meerderheid, met eenparige stemmen, drie, den wensch geuit dat met de drie hoordersche mogendheden onderhandelingen zullen geopend worden tot het ten uitvoer leggen van het tractaat van Wenen, betrekkelijk de herstelling van Polen.

In dezelfde zitting heeft de Kamer, met dezelfde meerderheid besloten tot de emancipatie der joden, en tot de afschaffing der geheime acten van

De heer Guizot heeft slechts kortelijk geantwoord op de redevoering van den graaf de Montalembert; hij heeft overigens verklaard dat het gouvernement zal volharden in de twee gedragslijnen, reeds door den minister van buitenlandische zaken in de Kamer der Gedeputeerden aangewezen: de niet-interventie in de poolische zaken en het verlaten van schutplaatsen en het aanbieden van onmiddellijk aan de ongelukkige Polen. Na den afsluiting beklom de prins de la Moskowa het sprekestroel en na dezen voerde nog de heer Victor Hugo het woord; beide hebben edelmoedig gestreden voor het ongelukkig van Subieski.

In dezelfde Kamer is laatstl. vrijdag weder de poolische zaak ten berde gekomen. Vijf redenaars hebben voor dat groothertogdom doch ongelukkig volk hunne stem verheven: de generaal Fabvier, de graaf de Tascher, de heer Villain, de hertog d'Harcourt en de heer Guizot. De heer Villain heeft de eer dier zitting ingesproken. De indruk door zijne rede gemaakt moet onbeschrijflijk zijn. »Polen wachtte en bidde, heeft hij onder anderen uitgeroepen, het behoudt zijne kerken en zijn geloof; en zijne nationaliteit zal nooit vergaan.

In die zitting is het wetsontwerp der geheime fondsen aangenomen met 106 stemmen tegen 22.

Omtrent de onlusten te Toulouse schrijft men van den 16 dezer, dat nadat reeds des vrijdag den 14 schouwburg ernstig overheerscht had, den vorigen avond, des zondags, bij de vertooning van *Kapart-le-Diable* ernstige opschudding heeft plaats gehad. De zaak der Polen was het voorwendsel dezer oproerige vertooning. Nadat niet zonder moeite en na de mishandeling van een aantal agenten der openbare veiligheid, waarvan zelfs eenige wondbaarlijk onder den voet getreden werden, de zaal ontruimd was, vernieuwde zich het gerucht op het reeds opgepropte plein du Capitole. Daar

werd aan eenen inspecteur der politie het hoofd door eenen steen verbrijzeld. Toen werden de wettelijke sommaties gedaan en het plein schoon gevaagd en bezet. Tot middernacht waren de straten met nieuwsgierigen opgevuld, ten een ure was alles stil en rustig. Een veertigtal personen zijn in hechtenis genomen.

Mengelwerk.

DE ZAAK VAN DE ABDIS VAN MINSK.

Bij de mededeeling van de nota van den heer von Bontouieff, zeiden wij, dat dezelve niet onbeantwoord zou blijven. Onze lezers hebben reeds zelve de weinige waarde kunnen bespeuren van dit stuk, welks voornaamste beweringen zegerend wederlegd zijn door den prins Czartoryski, de Zusters van den H. Basilius en onderscheidene brieven, geschreven door Polen of Franschen, die alle geloof verdienen. Zou het thans eene volkomene en uitvoerige wederlegging, ons toegezonden uit naam der poolische emigratie en door een aantal eervolle mannen, onderteekend. Wij haasten ons dezelve mededeelen en twijfelen niet, of zij zal allen ten volle overtuigen, zelfs hen, die vrijwillig blind willen blijven.

Wederlegging der diplomatische Nota, aan den H. Stoel ingediend, in de zaak van moeder Makrena Mieczylawska.

Ondanks onze billijke grieven tegen het russisch gouvernement, en ondanks de overtuiging, door eene al te droevige ondervinding gevestigd, dat dit gouvernement niet terugdeinst noch voor sluwheid, noch voor leugenaal, hebben wij in den aanvang niet kunnen gelooven dat de nota, als van het kabinet van St. Petersburg afkomstig voorgesteld en bestemd om den H. Stoel aangeboden te worden, wezenlijk een officieel stuk was. Wij hebben dit geschrift beschouwd als een apocrief opstel, uit de pen van eenigen subalternen beambte gevloeid, die, zijnen meester willende behagen, zijne verknochtheid zoo ver gedreven heeft, van in zich alle gevoel van waarheid en de stem des gewetens te smoren. Daarom, hoe wij ook geschokt waren door de schaamteloze logenstraffingen dezer nota, was het ons niet mogelijk er eenige waarde aan te hechten, en na het antwoord van den prins Czartoryski, hebben wij dezelve zonder nadere toelichtingen aan het oordeel van het publiek overgelaten. En wij zijn in onze verwachting niet bedrogen; want het gemoedelijk en verlicht publiek heeft dit libel op deszelfs echte waarde geschat, wijl het tot steun van de verdediging der zaak welke het omhelsd heeft, niets anders aanvoert, dan eenige druk en stelfouten van een klein dagblad (*le Trois-Mai*), dat in eene versche zaak, waarvan het geene andere kenis droeg, dan uit de door de stad verspreide geruchten, slecht onderrigt was.

Doch sedert eenige dagen, heeft de nota, welke wij versmaad hadden, een zeker gewigt verkregen; brieven, welke wij uit Rome ontvangen hebben, doen ons gelooven dat de heer Bontouieff inderdaad van dit stuk bij den H. Stoel gebruik heeft gemaakt en hetzelfde in ernst als een officieel document voorstelt. Onze toestand moet dus veranderen, en het is voor ons een pligt, op eene schitterende wijze hulde aan de waarheid te brengen. Overigens, nemen wij de nota des te bereidwilliger als officieel stuk aan, als het ons voordeliger is de acten van het russisch gouvernement te bestrijden, dan wel de pamfletten van eenige onbereikbare naamlooze schrijvers.

Wij zullen dus over de daadzaken redetwisten en één voor één al de punten volgen der diplomatische nota, wijl zij dan toch aldus genoemd moet worden.

1°. Het eenig authentiek stuk, dat in de zaak der overste Makrena Mieczylawska moet wederlegd worden, was, zonder tegenspraak, haar eigen verhaal, door haar in tegenwoordigheid van getuigen onderteekend, en met hare onderteekening en die der geestelijken, welke hare opgaven overnamen, in het licht gegeven. Dit stuk had juist het russisch gouvernement beter ingelicht over het verkeerd verhaal van het dagblad *le Trois-Mai*, dat, zoo als men weet in plaats van het klooster van Minsk gedrukt had: »het klooster van Kowno.» Is het loyaal gehandeld van het russisch gouver-

nement, om eenen misslag van redactie, de dwaling van een dagblad, te baat te nemen, om de daadzaak te loochenen, welke bestaat, tegenover een omslagtig verhaal, tegenover het slagtoffer zelf, dat van het klooster van Minsk spreekt? Nu dagen wij het russisch gouvernement uit, te bewijzen dat er te Minsk geen klooster bestond van noemen van den H. Basilius van den grieksch-vereenigden kerkregel. Wij dagen het uit te staven, dat die orde niet ontbonden werd ten gevolge van de vervolgingen tegen de catholijken van dien kerkregel aangerigt. Deze daadzaak te ontkennen zou gelijk staan met de ontkenning zelf van het bestaan zelf der stad Minsk; en misschien zou men zulks, met verachting der waarheid en van het gezond verstand nog doen.

2°. De nota bejvert zich gebruik te maken van de tweede dwaling van het dagblad *le Trois-Mai*, die de twee namen van Siemaszko en Michalewicz verward en voor elkander gebruikt had. Moeder Mieczylawska heeft nooit in haar verhaal gezegd dat Siemaszko de biechtvader was geweest der nonnen van den H. Basilius; in tegendeel, zij heeft altijd bevestigd dat het Ignatius Michalewicz, zelf een Basiliaan, geweest was. In al de verhalen, welke zij ons gedaan heeft, welke wij gehoord en verstaan hebben, in de aanteekeningen welke wij daarvan hebben genomen, is er nooit van eenen anderen biechtvader spraak geweest dan van Michalewicz. Alzoo kan de dwaling van een dagblad, dat billijkerwijs verlangend was, de eerste tijding eener zoo gewichtige gebeurtenis mede te deelen, niet aan de waarheid te kort doen; te meer daar de dwalingen, door dat dagblad begaan, en door de fransche drukpers herhaald, den volgende dag hersteld werden in al de dagbladen, die de gebeurtenissen hadden medegedeeld.

3°. In het derde punt van de nota, bekent men met eene naïveteit, welke naar eenvoudigheid zou zweven, indien zij haren oorsprong niet aan sluwheid verschuldigd was, »dat de bisschoppen geene kozakken ter hunner beschikking hebben.» Wij weten gewis zeer goed, dat in Rusland de kerkvoogden geen bevel voeren over troepen; maar het is algemeen genoeg bekend, dat de kerkelijke beambten, even als de burgerlijke gouverneurs, procureurs enz. in de uitoefening der schismatische propaganda, het regt hebben, des noods, den bijstand der gewapende magt in te roepen. Het is dus eene magtspreuk, welke niets aan de waarheid der daadzaken ontnemt; want het is klaarblijkelijk, dat hij die regt heeft, geweld in te roepen, tevens het regt heeft, daarvan gebruik te maken.

4°. De vierde bewering, betrekkelijk de afstanden, valt van zelve, wijl, zoo als wij vroeger zagen, er geen spraak is van Kowno maar van Minsk.

5°. Wat aangaat het vijfde punt der nota: daarin wordt gezegd: »dat geen enkele der religieusen naar een russisch klooster vervoerd is en dat zij allen in hare eigene kloosters gebleven zijn.» Ja, voorzeker zijn zij vervoerd binnen de muren harer eigene kloosters, maar als gevangenen en niet als meesteressen harer huizen. Die kloosters waren reeds ingenomen door de russische nonnen van den schismatiek-grieksch kerkregel, welke men de regten en eigendommen onzer Basiliissen heeft laten overweldigen. Wat het verlot betreft, dat de aartsbisschop Siemaszko aan religieusen, die het roomsch-catholiek geloof getrouw gebleven waren, zou gegeven hebben om in den schoot harer familie terug te keeren; het kan mogelijk zijn, dat hij dit verlot aan eenigen gegeven heeft; doch die handdelwijs zou in tegenspraak zijn met de gevestigde daadzaak, dat een dusdanig verzoek, door de religieusen aan den Keizer gedaan, van de hand gewezen is.

6°. In de zesde bewering treffen wij eene magtspreuk en eene leugen aan. Magtspreuk, omdat de nota over de Basiliissen in het algemeen spreekt zonder onderscheid te maken tusschen de schismatiek-grieksch en de vereenigd grieksch. Indien het dus waar is, dat nieuwe toelagen de uitkomsten der schismatiek-grieksch kloosters heeft vermeerderd, kon deze weldaad geene uitwerking hebben op de slagtoffers, die niet meer als religieusen maar als dienstdoeners en gevangenen beschouwd werden en dus geen wettelijk genootschap meer uitmaakten. Men had, welk is waar, beloofd, aan elke religieus 5 roebels in papier, dat is 5 franken, te betalen, maar die liefdegift was verdwenen in de handen van den officier van het geleide. Leugen; want het is letterlijk onwaar te beweren, dat met die toelagen de inkomsten der kloos-

tere konden vermeerderd worden, wij het russisch gouvernement, na zich van de onroerende goederen dier kloosterlijke instellingen te hebben meester gemaakt, deze rijke opbrengsten slechts door karige jaarsvedden vervangen heeft.

7. Het is uit officiele rapporten van het jaar 1837 bewezen, dat, op het verlangen van Z. M. den Keizer, «de bisschop van Lithauwen, Josephus Siemaszko, bevel had bad bekomen om, terwijl hij zijn bisdom zou bezoeken, tevens de kerken van Wit Rusland (waarvan Witebsk en Polotzk de voornaamste steden zijn) te bezoeken even als het consistorie van dat bisdom, deszelfs twee seminariën en andere opvoedingsgestichten.» In het rapport derzelfde synode voor het jaar 1839 wordt gezegd dat «het kerkelijk collegie van Wit Rusland en Lithauwen, op bevel van Z. M. verheven is tot den rang van *synodale der heilige synode*, onder het voorzitterschap van den nieuw benoemden aartsbisschop Josephus Siemaszko.»

Men ziet dus, dat de aartsbisschop Siemaszko met een dubbel gezag bekleed was: als voorzitter van het kerkelijk collegie van Wit-Rusland, alwaar zich Polotzk en Witebsk bevinden, en daarenboven als Keizerlijken gelastigde. De nota wordt dus in dit op eene officiele wijs gelogenstraft.

8. Wij zijn er ver af te ontkennen, dat in Rusland de criminele rechtspleging aan de tijdelijke magt behoort. Duizenden van slagtoffers zijn daar, op deze verzekering der nota te staven, maar een ieder, die Rusland kent, weet ook dat willekeurig daar de opperste wet is. Het rechtsgebied en de toepassing van lijfstraffen behoort aan elken magtige, met welk gezag hij ook bekleed moge wezen. Het is waarlijk belagchelijk, te pronken met wettelijke vormen, die metterdaad niet, en nauwelijks bij naam bestaan. Zou men der wereld niet haast willen wijs maken, dat in Rusland eene jury bestaat? (Pervolg hierna.)

De Provinciale Kommissie van Onderwijs in Noord-Brabant, zal hare gewone voorjaars-Vergadering openen, op dinsdag den 21 april 1846, des avonds om zeven ure, in de groote zaal: Tot rit en oefening, van den heer Reggers, te 's Hertogenbosch; zullende de Kommissie woensdag den 22, des morgens om negen ure, beginnen met het afnemen der examina's, met uitzondering der schoolonderessen en der kandidaten van den 1en en 2en rang, die zich, tot dat einde, op donderdag den 23, des morgens om negen ure, aldaar behooren aantemelden.

Alleen diegenen kunnen worden toegelaten, die zich ten minste veertien dagen te voren, bij den schoolopziener van het distrikt hebben aangegeven, met overlegging van voldoende bewijzen van geboortetijd, aedelijk gedrag en inwoning.

De Secretaris der Kommissie, van Onderwijs in Noord-Brabant.
H. B. VERSCHOOR.

Advertentien.

Een Ongehuwd Persoon, van de R. K. Godsdienst het **BIERBROUWEN** grondig verstaande, zag zich gaarne geplaatst, tot het waarnemen eener BIERBROUWERIJ of AZIJNMAKERIJ, om deze affaire bij overeenstemming, later over te nemen. De hierop reflecterende, gelieve zich met franco brieven onder lett. B. te adresseren, aan den Uitgever van den Noord-Brabander, te 's Bosch.

Verkoop

VAN

SCHILDERIJEN.

Op Maandag den 30 Maart 1846, des namiddags om twee uren, zal er door den Vendumeester G. K. OFFERS te 's Hertogenbosch, op de Bovenzaal van den Heer W. REGGERS, in het Hôtel het Parlement, publiek worden verkocht:

SCHEEN 400 A 500 STUKS SCHILDERIJEN op Raam en Paneel,

waaronder onderscheide van goede Meesters, en allen afkomstig van een groot aantal plaatsen en verkocht worden te toud prijs.

Op **Zaterdag** volgende van des voorvrijdags 10 tot des namiddags 6 uren, voor een ieder te zien, te 's Bosch.

ZET HET VOORT.

Door menigvuldige bestellingen wordt gevraagd in eene **GOUD- en ZILVERSMIDS-AFFAIRE** een medewerkend **Compagnon**, die minstens over f3000,00 kan beschikken. Of wel iemand, die zich met Boekhouden wil belasten mits het dubbelde kunvende aanbrenge. Kunvende verzekerd zijn hierdoor een burger bestaan te zullen vinden, en zijn kapitaal verzekeren zonder de minste risico. Adres met franco brieven onder Letter G., aan den Boekdrukker en Courantier, D. A. A. DE ROOY, te 's Bosch.

FRAAIJE INBOEDEL.

De Notaris **DE JONG**, te St. Oedenrode zal aldaar in de Eerde ten Sterfhuize van den Eerwaarden Heer **DE ROOY**, op **Woensdag den 2 en 3 April 1846**, des morgens ten 10 ure Publiek Verkoopen.

OP DEN EERSTEN DAG.

Een **CARIKEL PAARD**, een **KARRETJE** twee **CHAISEN**, een **AARBKAR**, **TUIGEN**, **BOUW- en TUINGEREEDSCHAPPEN**, **STOLEN**, **TAFELS**, **LADETAFELS**, **BANKEN**, **KAGCHELS**, een **HULSKLOK**, een **MANGEL**, en **PERS**, **KOPER**, **TIN**, **IJZER** en **BLIKWERK**, **TREESERVIESEN**, **GLAS** en **AARDEWERK** en **TAFEL-PORSELEIN**.

OP DEN TWEEDEN DAG.

Vier extra schoone **VEDEREN-BEDDEN** met toebehooren, **SECRETAIRES**, **KABINETTEN** en een **SPIEGELKASTJE**, eene achtdaagsche staande **KLOK**, twee **PENDULES**, ronde en andere **UTREKTAFFELS**, bruine **STOLEN**, **KASTEN** en **LEDEKANTEN**, tafel- en ander **ZILVER**, een **GOUDEN** en een **ZILVEREN HORLOGIE**, **BLOENVAZEN**, **PLATEN**, veel extra fraai **PELLEN**, **DAMAST** en **LINNEN** en helgeden meerder ten berde zal komen.

Zullende deze Goedeten daags te voren voor een ieder te zien zijn.

Voor het Rijk.

Departement van Financien.

ARRONDISSEMENTS-DIRECTIE DER INDIRECTE BELASTINGEN TE BREDA.

Kantoor der Domeinen te 's Hertogenbosch.

Openbare HERVEEPACHTING in Perceelen.

DE **ONTVANGER DER DOMEINEN** te 's Hertogenbosch, zal, als daartoe gemachtigd op Maandag den 6 April 1846, des middags ten 12 ure, te 's Hertogenbosch, in het Stads-Koffijhuis, bewoond bij W. REGGERS, ten overstaan van den Notaris **JOHANNES DE BERGH**, residerende aldaar, in het openbaar, voor den tijd van **zes achtereenvolgende jaren**:

VERPACHTEN:

Het **GRASGEWAS** van de Fortificatie-Aardewerken van het Fort **Credocour**, onder **Empel**, benevens de **BEGRAZING** van de daarom liggende buitengronden, alom verdeeld in de navolgende drie Perceelen, als

1e Perceel. Beginnende rechts van den Dieze-Arm bij den ingang naar de Sluis, tegen over het Bastion **Empel** en zich uitstreckende tot aan de Rivier der Maas; den Regterboord van den Dieze-Arm bij den uitgang van het Fort tegenover de Lunet **Maas** en **Hedel**.

2e Perceel. Tusschen den linkerboord van den Dieze-Arm en de Maas, voor Bastion **Maas** tot lange de Dieze; tegenover het verlengde der kapitaal van Bastion **Dieze**.

3e Perceel. Van daar tot tegen den linkerboord van den Dieze-Arm bij den ingang van het Fort tegen over het Bastion **Henriette**.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den ondergeteekende.

De Ontvanger der Domeinen voorgezigt
H. W. VAN GRASVELD.

BELANGRIJK BERIGT.

DE HEER MR. GLUCKSTEIN,

Oog- en Gezigkundige

HOFBEVERANCIER der Oogmeesters van Z. M. den Koning der Belgen, en der vorsten van (Whales) van Engeland, eenige uitvinder en bezitter van **ARMATISCHE OGGGLAZEN**, (door middel van het **SILVER GLAS**) van **Braziliën**, (zoogenaamd **Cristal de Roche**) gediaphaneerd voor alle gezigten.)

Het lange lezen, het sterke glas van verduidelijgende kunstlicht, de lange baronden, het altijd aitzende werk op den bureau, de nuttige bezigheden van zekere ambachten, het men dit niet alles beschouwen als eene min of meer diepe alteratie voor het gezigt, te meer daar het schijnbaar bekend is, dat de gezigtsonderzoekers, de belangrijke zaken der oogen is. De buyengende en aldus, vele pogingen gedaan te hebben, iets te vinden hetwelk boven de algemeene kwast streeft, terwijl hij bevonden heeft, dat de slechte lens der oogglazen, dewelke niet volmaakt naar de voorbrengselen der gezigte kunde bereid waren, dikwijls de blindheid eens persoons daartelt. Deze zoogenaamde **ARMATISCHE OGGGLAZEN** reeds uitgevonden in den jare 1817, door **Armat**, die tot heden toe verborgen waren, zijn met het grootste succes in de dagbladen van **Paris**, **Londen**, **Berlijn**, **Wien**, enz. goedgekeurd, en wel in dier voege, dat de moeijlijkste, teederste en verwaante gezigten de kleinste voorwerpen onderscheiden, en eenige vermoegens, als geoperierden van de cataract, graauwe star, ophalmisten, en vachtige oogzichten enz. De vlijendste belooningen en verschillende certificaten van de beroemdste professoren, geneesheeren, en personadjen van hoogen stand, zijn aan den bovengenoemde uitgereikt, zoowel in **Engeland**, **Belgie**, als elders.

Hij is dagelijks te vinden tot den 31 Maart van 's morgens 9 ure, tot middags 4 ure, in den **Gouden Leeuw**, op de Markt te 's Bosch.

N.B. Personen, welke niet bij hem kunnen komen, zol hij, des verzoekende, mits een dag te voren te voren, te 's Bosch, te 's Bosch, te 's Bosch.

Ik certificeer bij deze, dat de heer **GLUCKSTEIN**, Oog- en Gezigkundige, niet alleen een groot assortiment **NIEUWE UITGEVONDENE OGGGLAZEN** heeft, maar daartoe de volmaakte, Optische kennis bezit om een ieder, het eerste maal, de vereischte Glazen te geven. (get.) **ELVENICH**, Oogarts te Maastricht.

Grainmarkt
van 's H. E. R. T. O. G. E. N. B. O. S. C. H.
Vrijdag en Zaterdag 20 en 21 Maart 1846.

BOGGE f 7.15
BOEKWELT f 7.50
HAYER f 3.00
GORT HAYER f 3.65

Beurs van Amsterdam
Zaterdag 21 Maart ten jaare 1846
W. S. 2 1/2 p.c. 60
Nieuwe Cert. f 72 1/2
Cert. 4 p.c. 2 1/2
Handeln. 166
Dio Coupont. 21
te Lond. 4 p.c. 5 1/2
Mexik. 30 1/2

Correspondentie
Aan den geachten correspondenten mis Oudenbosch zij gemeld, dat wij meene stukken tegen bijzondere personen, ter zake van uitoefening hunner bijzondere betrekking openen, dan nadat de daarin behelste klachten vruchteloos gedaan zjn, en de autoriteiten, waaraan zulke personen in Franke betrekking zijn derworpen bezat. Het gedrag van een persoon in kwestie, als voorzeker hebbende, dat de heer onder de goede uitoefening van zijn bet dooreet voerde het algemeen belang. Men zol niet den aensch degenen, op wiens de zorgvuldige overzigt geeng, te waken. Bijven den in gebreke blijft de individua verbetering, dan kan het algemeen welzijn vorderen, dan men hen door de publiciteit deene goede daad geve.

Ter Drukkerij van **D. A. A. DE ROOY** te 's Bosch.